

Bijlage Beleggen

Bijlage Beleggen

In deze bijlage bij de Voorwaarden Beleggen ABN AMRO leest u over:

- ▶ de algemene risico's van beleggen (hoofdstuk 1); en
- ▶ de kenmerken en risico's van soorten beleggingsproducten (hoofdstuk 2).

De bank heeft deze bijlage zorgvuldig opgesteld. Maar het kan zijn dat sommige informatie op het moment dat u het leest, niet meer juist is. Bijvoorbeeld door ontwikkelingen op het gebied van beleggen. Wij zullen u zo veel mogelijk van belangrijke wijzigingen op de hoogte brengen. De bank kan deze bijlage wijzigen. Dit doet de bank op de manier zoals staat in artikel 1.6 (*Wat gebeurt er als de bank de Voorwaarden ABN AMRO wijzigt?*) van de Algemene Voorwaarden Beleggen.

1. Algemene risico's van beleggen

Beleggen is nooit zonder risico's. Zelfs bij een zeer defensief risicoprofiel kunt u verlies lijden. Hierna vindt u een beschrijving van de algemene risico's van beleggen.

1.1. Wat is koersrisico?

Koersrisico is het risico dat een beleggingsproduct minder waard wordt. Dit risico is afhankelijk van veel omstandigheden en verschilt per beleggingsproduct. In het algemeen geldt dat de volgende zaken invloed hebben op dit risico:

- ▶ de resultaten van dat beleggingsproduct zelf;
- ▶ vraag en aanbod naar het beleggingsproduct; en
- ▶ het sentiment van de markt (dus is men positief of negatief). Zie ook paragraaf 1.4 (*Wat is marktrisico?*).

In het algemeen geldt dat hoe beter u uw beleggingen spreidt, hoe lager het koersrisico van uw totale beleggingsportefeuille is.

1.2. Wat is debiteuren- of kredietrisico?

De meeste obligaties worden uitgegeven door ondernemingen of overheden. Deze ondernemingen of overheden zijn de debiteuren van de obligatie. De waarde van deze beleggingsproducten is onder meer afhankelijk van hoe de markt denkt over de debiteur. Bij obligaties speelt de verwachting of de debiteur de rente kan betalen en het geld aan het eind kan terugbetalen een grote rol. Dit noemen we kredietwaardigheid van de debiteur. Hoe hoger deze kredietwaardigheid van de debiteur, hoe lager

de rente zal zijn die u krijgt op de obligatie. En hoe lager de kredietwaardigheid van de dekking, hoe hoger de rente zal zijn. Wordt de kredietwaardigheid slechter? Dan heeft dit over het algemeen een negatieve invloed op de koers van een obligatie van die debiteur. Een verbetering van de kredietwaardigheid leidt meestal ook weer tot een koersstijging. Zie hiervoor ook paragraaf 2.2 (*Wat zijn de kenmerken en risico's van obligaties?*).

1.3. Wat is valutarisico?

Is een beleggingsproduct in een andere valuta uitgegeven? Dat wil zeggen in een andere muntsoort dan de euro? Dan loopt u een risico op die andere valuta tegenover de euro. Dit noemen we ook wel valutarisico. Die andere valuta kan namelijk meer of minder waard worden ten opzichte van de euro. Ook bij aandelen uit landen uit de eurozone kunt u valutarisico lopen. Dit risico zit dan vaak onzichtbaar verborgen in de koers van het aandeel. Dit is afhankelijk van:

- ▶ hoeveel activiteiten de onderneming die het aandeel heeft uitgegeven, heeft in landen buiten de eurozone; of
- ▶ hoeveel resultaten die onderneming haalt in landen buiten de eurozone.

1.4. Wat is marktrisico?

Marktrisico is het risico van de beweeglijkheid van de markt als gevolg van wisselende stemmingen op de markt. Dit noemen we ook wel de volatiliteit van de markt. De markt is over het algemeen erg gevoelig voor wisselende stemmingen. Is de stemming op de markt positief dan kunnen de koersen van uw beleggingen stijgen. Het omgekeerde geldt ook. Negatieve stemmingen kunnen de koersen laten dalen.

1.5. Wat is renterisico?

Renterisico is het risico van veranderingen van de rente in de markt. Rente is de prijs voor het lenen van geld. Verandert de rente in de markt? Dan kan dit gevolgen hebben voor de koersen van verschillende beleggingsproducten, zoals aandelen en obligaties. Daarom is het renterisico ook een koersrisico.

Stijgt de rente? Dan heeft dat in het algemeen tot gevolg:

- ▶ dat koersen van aandelen dalen. Dit komt omdat bedrijven meer rente moeten betalen op leningen; en

- ▶ dat koersen van obligaties dalen. Hoe langer de obligatie nog loopt, hoe groter de daling van de koersen zal zijn bij obligaties met een vaste rente. U kunt dan geen gebruikmaken van de stijging van de rente. U heeft namelijk met uw obligatie recht op een vaste, maar lagere rente. Dit betekent dat het renterisico bij obligaties ook een herbeleggingsrisico kan zijn. Herbeleggingsrisico is het risico dat u niet in een vergelijkbaar product kunt beleggen wanneer uw beleggingsproduct afloopt en u geld terugkrijgt dat u weer wilt beleggen.

Daalt de rente? Dan heeft dat in het algemeen tot gevolg:

- ▶ dat de koersen van aandelen stijgen; en
- ▶ dat de koersen van obligaties ook stijgen. U heeft in ieder geval geen nadeel van deze daling als u een vaste rente krijgt tijdens de looptijd van de obligatie.

1.6. Welke overige algemene risico's van beleggen zijn er?

Er kunnen ook nog andere risico's zijn voor uw beleggingen, zoals:

- ▶ liquiditeitsrisico: het risico dat u niet makkelijk uw beleggingsproduct kunt verkopen, omdat er geen of weinig vraag naar is.
- ▶ politieke risico's: het risico dat bepaalde maatregelen van de overheid negatief zijn voor u als belegger.
- ▶ inflatierisico: het risico dat de waarde van de euro afneemt. Dit betekent dat u voor 1 euro minder kunt kopen.
- ▶ herbeleggingsrisico: het risico dat u niet in een vergelijkbaar product kunt beleggen wanneer uw beleggingsproduct afloopt en u geld terugkrijgt dat u weer wilt beleggen.
- ▶ onvoorziene situaties. U kunt hierbij denken aan een ingrijpende verandering in de wetgeving. Maar ook aan een terroristische aanslag. Deze onvoorziene situaties kunnen ook bij een defensief risicoprofiel grote invloed hebben op het rendement van uw beleggingen.

2. Kenmerken en risico's van soorten beleggingsproducten

In dit hoofdstuk leest u over de belangrijkste kenmerken en risico's van bepaalde soorten beleggingsproducten. U moet daarnaast ook altijd de specifieke informatie lezen en begrijpen over het beleggingsproduct waarin u wilt beleggen, zoals het prospectus en de brochure. Zie ook hoofdstuk 7 (*Beleggersinformatie*) van de Algemene Voorwaarden Beleggen. Leest u voor de risico's van opties en futures ook de informatie die u hierover krijgt van de bank. Deze informatie krijgt u bij de aparte overeenkomst voor deze beleggingsproducten.

2.1. Wat zijn de kenmerken en risico's van aandelen?

Bedrijven geven aandelen uit. Een bedrijf geeft aandelen uit om daarmee geld te krijgen. Hiermee kan dat bedrijf activiteiten ondernemen en investeringen doen. Heeft u een aandeel in uw beleggingsportefeuille? Dan heeft u daarmee een bewijs dat u deelnemer bent in het kapitaal van een bedrijf. Dit kan bijvoorbeeld een besloten vennootschap (B.V.) of naamloze vennootschap (N.V.) zijn. De aandelen kunnen aan een beurs genoteerd zijn, maar dit hoeft niet.

Ook heeft u met een aandeel meestal recht om:

- ▶ te stemmen op de vergadering van aandeelhouders; en
- ▶ dividenden te ontvangen. Dividend is het geld dat het bedrijf aan de aandeelhouders kan uitkeren als het bedrijf winst heeft gemaakt.

Soorten aandelen

Naast gewone aandelen zijn er ook nog bijzondere aandelen. Voorbeelden hiervan zijn:

- ▶ preferente aandelen: deze aandelen hebben voorrang boven gewone aandelen. Met deze aandelen heeft u bijvoorbeeld voorrang bij een uitkering van dividend of een uitkering bij faillissement.
- ▶ prioriteitsaandelen: dit zijn aandelen op naam die u bepaalde rechten geven om bijvoorbeeld:
 - ▶ een bindend voorstel te doen om bepaalde directieleden of commissarissen te benoemen
 - ▶ bepaalde beslissingen te kunnen nemen, zoals een emissie van aandelen. Wat een emissie is, leest u in artikel 4.15 (*Welke regels gelden als ik inschrijf op een emissie?*) van de Algemene Voorwaarden Beleggen.

Wij kunnen aandelen ook indelen naar:

- ▶ regio's, zoals ontwikkelde markten en opkomende markten. Ontwikkelde markten zijn markten in landen met een goede en stabiele economie. Opkomende markten zijn markten in landen met een economie in ontwikkeling. Daarom hebben aandelen uit opkomende markten meer risico dan die uit ontwikkelde markten.
- ▶ sectoren, zoals technologie, financiële instellingen en consumptiegoederen. We kunnen sectoren onderverdelen in zogenaamde cyclische en niet-cyclische sectoren. Cyclische sectoren volgen de ontwikkelingen in de economie. Trekt de economie bijvoorbeeld aan? Dan zal er meer vraag zijn naar deze sectoren. U kunt hierbij denken aan basisindustrieën (bijvoorbeeld grondstoffen) en duurzame consumptiegoederen (bijvoorbeeld auto's). Niet-cyclische sectoren zijn

minder gevoelig voor economische ontwikkelingen. U kunt hierbij denken aan gezondheidszorg, nutsbedrijven (bijvoorbeeld energie) en farmacie. Niet-cyclische sectoren kennen meestal minder risico's dan cyclische sectoren. Dit onderscheid is van belang voor de spreiding van uw beleggingen in aandelen.

Claimemissie

Een claimemissie is een emissie van aandelen van een bepaald bedrijf. Wat een emissie is, leest u in paragraaf 4.15 (*Welke regels gelden als ik inschrijf op een emissie?*) van de Algemene Voorwaarden Beleggen. Het verschil met een gewone emissie is dat de aandelen alleen beschikbaar zijn voor de beleggers in de al bestaande aandelen, doordat aan deze aandeelhouders een inschrijfrecht wordt toegekend. Het inschrijfrecht is het recht om op korte termijn (inschrijvingsperiode) een bepaald aantal nieuwe aandelen te kopen tegen een vastgestelde inschrijvingsprijs. Het doel is om het aandeelhouderschap (en daarmee de zeggenschap) niet teveel te laten verwateren. Verwateren is het verdelen van de aandelen over meer aandeelhouders. Worden er meer aandelen uitgegeven, en komen deze aandelen bij nieuwe aandeelhouders terecht? Dan houden de oude aandeelhouders een kleiner deel over van het totale aandelenkapitaal en dus zeggenschap in het bedrijf. Ook wordt de winstuitkering dan over meer aandeelhouders verdeeld. Dat heet verwateren.

Bij een claimemissie krijgt u inschrijfrechten. Deze inschrijfrechten kunt u verkopen of gebruiken om in te schrijven op de nieuwe aandelen. U schrijft dan in om nieuwe aandelen te kopen tegen bijbetaling van een vooraf vastgesteld bedrag. Meestal moet u meer dan één inschrijfrecht hebben om in te kunnen schrijven op een nieuw aandeel. De inschrijfrechten hebben op dat moment waarde omdat alleen met inschrijfrechten nieuwe aandelen gekocht kunnen worden tegen een voordelige prijs. Kiest u er niet voor om met uw inschrijfrechten nieuwe aandelen te kopen of de inschrijfrechten te verkopen, dan betaalt de uitgevende instelling vaak aan het eind van de inschrijvingsperiode een bedrag voor uw niet ingeschreven of niet verkochte inschrijfrechten. ABN AMRO ontvangt dit bedrag voor u en schrijft dit bij op uw rekening.

Let op

Soms besluit een uitgevende instelling als zij inschrijfrechten uitgeeft om aan het einde van de inschrijvingsperiode geen bedrag te betalen voor uw niet ingeschreven of niet verkochte inschrijfrechten. Zij doen dit bijvoorbeeld om zoveel mogelijk beleggers te bewegen om in te schrijven op de nieuwe aandelen. Als een bedrijf hiervoor kiest zal ABN AMRO de inschrijvingsperiode om zelf de inschrijfrechten te verkopen of om in te schrijven op nieuwe aandelen met een dag verkorten. Na deze dag kunt u dan niet meer via ABN AMRO uw inschrijfrechten verkopen of gebruiken om alsnog in te schrijven op nieuwe aandelen. Dit doet ABN AMRO om alle niet gebruikte inschrijfrechten te verkopen. De mogelijke opbrengst van de inschrijfrechten zal ABN AMRO verdelen en op uw rekening bijschrijven. Zo voorkomt ABN AMRO dat de waarde van de inschrijfrechten verloren gaat als u door welke reden dan ook niet in staat bent geweest om met uw inschrijfrechten in te schrijven op nieuwe aandelen of de inschrijfrechten zelf te verkopen.

Risico's van aandelen

Aandelen hebben verschillende risico's, waaronder:

- ▶ koersrisico, zie ook paragraaf 1.1 (*Wat is koersrisico?*)
Doet een bedrijf het goed dan is uw aandeel geld waard. Maar doet een bedrijf het minder goed, dan kan uw aandeel minder waard worden. In het meest extreme geval is een aandeel zelfs niets waard, als het bedrijf failliet gaat.
Of u dividend ontvangt, hangt ook af van de vraag of het bedrijf het goed doet. Maakt het bedrijf geen winst, dan krijgt u meestal ook geen dividend. Heeft het bedrijf dividend uitgekeerd? Dan heeft dat invloed op de koers. Op de dag dat het bedrijf het dividend uitkeert, zal de koers meestal dalen met ongeveer het bedrag van het dividend. Dat is dan de koers ex dividend (de koers zonder dividend).
- ▶ marktrisico, zie ook paragraaf 1.4 (*Wat is marktrisico?*)
De koersen van aandelen reageren op bijvoorbeeld positieve of negatieve berichten in de markt. Deze berichten kunnen gaan over het bedrijf zelf of over algemene marktomstandigheden. Of de koers van een aandeel stijgt of daalt, en hoe sterk, verschilt per bedrijf.
- ▶ liquiditeitsrisico, zie ook paragraaf 1.6 (*Welke overige algemene risico's van beleggen zijn er?*)
Er zijn aandelen die u niet gemakkelijk kunt kopen of verkopen. Dit noemen we incurante aandelen. Ook op beurzen kunnen incurante aandelen voorkomen. Er is dan weinig vraag of aanbod. Hierdoor is het minder makkelijk om deze aandelen te kopen of te verkopen. Koopt of verkoopt iemand een grote

hoeveelheid incurante aandelen? Dan heeft dat meestal tot gevolg dat de koers sterk stijgt bij zo'n koop of daalt bij zo'n verkoop.

Indeling in vermogenscategorieën

De bank deelt alle aandelen in bij de vermogenscategorie aandelen. Welke vermogenscategorieën de bank gebruikt, leest u in artikel 2.3 (*Welke risicoprofielen gebruikt de bank?*) van de Algemene Voorwaarden Beleggen.

2.2. Wat zijn de kenmerken en risico's van obligaties?

Bedrijven en overheden geven obligaties uit. Een bedrijf of overheid geeft obligaties uit om daarmee geld te krijgen, net als bij aandelen. Hiermee kan dat bedrijf of overheid activiteiten ondernemen en investeringen doen. Een obligatie is anders dan een aandeel, omdat u daarmee geen deelnemer wordt in het kapitaal en ook geen stemrecht krijgt. Een obligatie is een schuldbewijs van het bedrijf of overheid die het heeft uitgegeven. U leent dus eigenlijk, meestal voor een bepaalde periode (de looptijd), geld aan een bedrijf of overheidsinstelling. Meestal krijgt u elk jaar een vaste rente (ook wel coupon genoemd) van het bedrijf of overheid die de obligatie heeft uitgegeven. Ook moet dit bedrijf of deze overheid aan het eind van de looptijd het totale bedrag van de obligatie aan alle beleggers terugbetalen. U krijgt dan dus uw geld terug. Het bedrag dat u terugkrijgt, is de hoofdsom van de obligatie. De hoofdsom is een standaard bedrag per obligatie, bijvoorbeeld € 1.000,-. Dit hoeft niet altijd het bedrag te zijn dat u bij de koop van de obligatie heeft betaald (uw inleg). De beurs geeft de waarde van een obligatie aan in procenten van de hoofdsom. Dus een obligatie die een koers van 98% heeft en een hoofdsom van € 1.000,-, is op dat moment € 980,- waard.

Soorten obligaties

Er zijn verschillende soorten obligaties:

- ▶ staatsobligaties en bedrijfsobligaties.
- ▶ obligaties uit opkomende markten.
- ▶ obligaties met een vaste rente of met wisselende rente. Een voorbeeld van een obligatie met wisselende rente is een rente index obligatie. Bij zo'n obligatie is de rente afhankelijk van de hoogte van de rente in de markt. Een ander voorbeeld is een winstdelende obligatie of inkomstenobligatie. Hierbij is de rente afhankelijk van de winst van het bedrijf dat de obligatie heeft uitgegeven. En er zijn obligaties waarop u geen rente krijgt. Dit noemen we zerobonds. Het rendement dat u op deze obligaties kunt maken is het verschil tussen de koers bij de uitgifte of koop en de uitbetaling van de hoofdsom aan het eind van de looptijd.

- ▶ obligaties met een vaste looptijd of die altijd kunnen blijven doorlopen. De laatste noemen we ook wel perpetuele obligaties. Meestal hebben obligaties een vaste looptijd, zodat u weet wanneer u uw geld weer terug krijgt. Bij perpetuele obligaties is dat anders. De meeste perpetuele obligaties zijn vervroegd aflosbaar op van tevoren aangegeven momenten. Dan kan de instelling die de obligatie heeft uitgegeven, bepalen om u uw geld terug te geven. Meestal krijgt u meer rente op een perpetuele obligatie dan op een gewone obligatie. Een perpetuele obligatie kent ook meer risico's dan een gewone obligatie.
- ▶ obligaties die zijn achtergesteld. Een achtergestelde obligatie kent meer risico's dan een gewone obligatie. Daarom krijgt u meestal meer rente op een achtergestelde obligatie dan op een gewone obligatie. Gaat het bedrijf of het land dat de obligatie heeft uitgegeven failliet? Dan krijgt u pas uw geld terug van deze obligaties als het bedrijf alle andere schulden heeft voldaan. Vaak zijn perpetuele obligaties achtergesteld.

Uitloting van obligaties

Wat is uitloting? Sommige beleggingsproducten, zoals obligaties, kunnen helemaal of voor een deel op een eerder moment dan de einddatum aflossen. Met aflossen bedoelen we het terugbetalen van de hoofdsom. Dat moet dan wel in de voorwaarden van die obligatie staan. Het bedrijf of de overheid die de obligatie heeft uitgegeven, loot de nummers of groepen van de obligatie uit die eerder mogen aflossen. Is uw obligatie uitgeloot? Dan krijgt u op het moment van uitloting uw geld terug van uw obligatie. Keert uw obligatie ook rente uit? Dan krijgt u ook de rente waarop u tot dat moment recht heeft.

Risico's van obligaties

U loopt het risico dat het bedrijf of de overheid die de obligatie heeft uitgegeven:

- ▶ de rente niet meer kan betalen; en
 - ▶ uw geld aan het eind niet meer kan terug betalen.
- Dit is het geval als het bedrijf of de overheid problemen heeft om alle verplichtingen te betalen.

Dit is het kredietrisico, zie ook paragraaf 1.2 (*Wat is debiteuren- of kredietrisico?*). Dit kredietrisico is natuurlijk kleiner als het bedrijf of de overheid die de obligatie heeft uitgegeven, er financieel goed voor staat. Gaat het niet goed met een bedrijf? Dan kunnen de koersen van de obligaties van dat bedrijf dalen.

In het meest extreme geval kunt u ook uw geld helemaal verliezen. Wilt u voor het eind van de looptijd de obligatie verkopen? Dan is de koers van de obligatie van belang.

De koers van de obligatie is vooral afhankelijk van:

- ▶ kredietrisico, zie ook paragraaf 1.2 (*Wat is debiteuren- of kredietrisico?*); en
- ▶ renterisico, zie ook paragraaf 1.5 (*Wat is renterisico?*).

Kredietstatus van obligaties

Obligaties hebben vaak een bepaalde kredietstatus of rating. Dit is een oordeel over de kredietwaardigheid van het bedrijf of land dat de obligatie heeft uitgegeven.

Staat een bedrijf er financieel goed voor? Dan is de kredietwaardigheid hoog.

Hoe beter de kredietwaardigheid, hoe lager het risico dat u uw geld niet terug krijgt of de rente niet betaald krijgt.

Bij obligaties is de rating dus belangrijk om het risico van de obligatie in te kunnen schatten.

Er zijn speciale bedrijven die zo'n beoordeling doen.

Dit zijn kredietbeoordelaars (rating agencies). Bekende kredietbeoordelaars zijn:

- ▶ Standard & Poor's;
- ▶ Moody's Investors Services; en
- ▶ Fitch Ratings.

Deze kredietbeoordelaars gebruiken letters of cijfers om een bepaalde kredietwaardigheid aan te geven. Obligaties met een lage beoordeling (rating) noemen we 'Junk Bonds' of high yield obligaties. Dit betekent dat een kredietbeoordelaar het bedrijf of de overheid die de obligatie heeft uitgegeven, niet erg kredietwaardig vindt. Dus zo'n obligatie is ook risicovol, omdat u misschien niet al uw geld terugkrijgt of de rente niet betaald krijgt. Maar u krijgt voor dit hogere risico wel een hogere rente (high yield). Obligaties met een hoge beoordeling (rating) noemen we investeringswaardig (investment grade). Dit betekent dat u in deze obligaties zonder veel risico zou kunnen beleggen, omdat ze een voldoende hoge beoordeling hebben gekregen.

In de tabel hieronder ziet u de belangrijkste ratings, zoals de bank die kent in februari 2017.

Moody's	Fitch	Standard & Poor's	Beschrijving
Investment grade (voldoende kwaliteit om in te beleggen)			
Aaa	AAA	AAA	Uitstekende kredietkwaliteit
Aa	AA	AA	Zeer hoge kredietkwaliteit
A	A	A	Goede kredietkwaliteit. Langetermijnkwaliteit kan minder worden in slechte economische situaties
Baa	BBB	BBB	Voldoende kredietkwaliteit. Langetermijnkwaliteit zal lijden in slechte economische situaties
Non-Investment Grade of High Yield of Junk Bonds (onvoldoende kwaliteit om in te beleggen)			
Ba	BB	BB	Heeft meevallende economische situaties nodig om op lange termijn te kunnen blijven betalen
B	B	B	Voldoende kredietkwaliteit op korte termijn. Toekomst is onzeker
Caa	CCC	CCC	Slechte kwaliteit. Hoge kans op failliet gaan
Ca	CC	CC	Slechte kwaliteit. Overlevingskans is beperkt
C	C	C	Slechte kwaliteit. Kansen op betaling zijn klein
	D	D	Onderneming is failliet
Bovenstaand schema is een hoofdingeling. Alle drie de agency's kennen nog onderverdelingen en verfijningen, zoals bijvoorbeeld AA+ en BBB+ (Standard & Poor's en Fitch) of Aa3 en Baa1 (Moody's). Ook zijn er aparte ratings voor de korte termijn.			

Indeling in vermogenscategorieën

De bank deelt alle obligaties in bij de vermogenscategorie obligaties. Welke vermogenscategorieën de bank gebruikt, leest u in artikel 2.3 (*Welke risicoprofielen gebruikt de bank?*) van de Algemene Voorwaarden Beleggen.

2.3. Wat zijn de kenmerken en risico's van converteerbare obligaties en reverse exchangeables?

Sommige beleggingsproducten hebben kenmerken van zowel aandelen als obligaties. Dit noemen we hybride producten. U kunt hierbij denken aan converteerbare obligaties en reverse exchangeables. Wilt u in dit soort beleggingsproducten beleggen? Dan moet u goed weten wat de werking en de risico's van die producten zijn. Soms hebben dit soort producten meer risico's dan gewone obligaties. Daarvoor krijgt u ook een hogere rente. Maar soms is het risico juist lager. Dan krijgt u ook een lagere rente.

Converteerbare obligaties

Converteerbare obligaties zijn obligaties die u binnen een bepaalde periode (de conversieperiode) en onder bepaalde voorwaarden tegen aandelen kunt omruilen. Dit noemen we ook wel converteren. Deze obligaties worden uitgegeven door bedrijven. De aandelen die u kunt krijgen, kunnen aandelen zijn van het bedrijf dat de obligatie heeft uitgegeven, of van een ander bedrijf. Per converteerbare obligatie verschillen de voorwaarden wanneer u aandelen krijgt. U kunt als obligatiehouder de keuze maken om de obligatie wel of niet om te ruilen in een vooraf bepaald aantal aandelen. Het aantal aandelen wordt bepaald door de conversiekoers. Soms kunt u er ook voor kiezen om de converteerbare obligatie in geld uit te laten betalen tijdens de looptijd. De rente op een converteerbare obligatie is meestal iets lager dan van een gewone obligatie. Een converteerbare obligatie heeft dan ook twee kenmerken, dat van een obligatie en dat van een aandeel. De waarde van dit product kan dan ook op twee manieren worden bepaald, namelijk door:

- ▶ de obligatiewaarde. De obligatiewaarde is gelijk aan de koers van een vergelijkbare gewone obligatie; en
- ▶ de conversiewaarde. De conversiewaarde berekent u door de conversiekoers te vermenigvuldigen met het aantal aandelen dat u krijgt als u omruilt.

Is de koers van het aandeel lager dan de conversiekoers? Dan bepaalt de obligatiewaarde vooral de koers van de converteerbare obligatie. De converteerbare obligatie gedraagt zich dan als een gewone obligatie. Is de koers van het aandeel hoger dan de conversiekoers? Dan bepaalt de conversiewaarde vooral de koers van de converteerbare obligatie. De converteerbare obligatie gaat zich dan gedragen als een aandeel.

Risico's van converteerbare obligaties

De risico's van converteerbare obligaties kunt u vergelijken met gewone bedrijfsobligaties. U heeft daarnaast met een converteerbare obligatie de mogelijkheid om koerswinst te maken op de aandelen waarnaar u kunt omruilen.

Indeling in vermogenscategorieën

De bank deelt converteerbare obligaties in bij de vermogenscategorie obligaties. Welke vermogenscategorieën de bank gebruikt, leest u in artikel 2.3 (*Welke risicoprofielen gebruikt de bank?*) van de Algemene Voorwaarden Beleggen.

Reverse exchangeables

Een reverse exchangeable is de Engelse term voor 'omgekeerde converteerbare obligatie'. Bij deze obligatie heeft niet u, maar het bedrijf dat de obligatie heeft uitgegeven, het recht om uit te keren in aandelen in plaats van in geld. Dit gebeurt altijd aan het eind van de looptijd. Met een reverse exchangeable loopt u dus het risico dat u geen geld terug krijgt, maar aandelen. Dit gebeurt meestal als die aandelen op dat moment minder waard zijn dan het geld dat u anders terug zou krijgen. Tegenover dit risico staat een nogal hoge rente vergeleken met een gewone obligatie.

Risico's van reverse exchangeables

De risico's van reverse exchangeables kunt u vergelijken met de risico's van aandelen. U kunt dan ook uw gehele inleg verliezen.

Indeling in vermogenscategorieën

De bank deelt reverse exchangeables dan ook in bij de vermogenscategorie aandelen. Welke vermogenscategorieën de bank gebruikt, leest u in artikel 2.3 (*Welke risicoprofielen gebruikt de bank?*) van de Algemene Voorwaarden Beleggen.

2.4. Wat zijn de kenmerken en risico's van onroerend goed?

Met beleggen in onroerend goed bedoelen we dat u rechtstreeks (direct) of indirect in onroerend goed belegt. Onroerend goed noemen we ook wel vastgoed. Met onroerend goed kunt u beleggen in 'stenen', zoals in huizen, kantoren, winkelcentra en recreatieobjecten.

Rechtstreekse en indirecte beleggingen in onroerend goed

Wilt u rechtstreeks in onroerend goed beleggen? Dan krijgt u het onroerend goed vaak ook in bezit en moet u meestal een groot geldbedrag in een keer beleggen.

Dit kan ook via een juridische structuur, die de 'stenen' in eigendom heeft. Een voorbeeld van zo'n juridische structuur is een vastgoed CV. Het risico is dat u deze belegging meestal niet makkelijk en snel kunt verkopen. Daarom beleggen veel mensen niet rechtstreeks, maar indirect in onroerend goed. U kunt bijvoorbeeld beleggen in een onroerendgoedfonds. Zo'n beleggingsfonds belegt dan het geld van alle beleggers van dat fonds zelf in onroerend goed of in bedrijven die weer betrokken zijn bij projecten in onroerend goed. Zie voor de risico's van beleggingsfondsen paragraaf 2.6 (*Wat zijn de kenmerken en risico's van beleggingsfondsen?*).

Risico's van onroerend goed

De risico's van beleggen in onroerend goed hangen samen met:

- ▶ renterisico, zie ook paragraaf 1.5 (*Wat is renterisico?*);
- ▶ marktrisico, zie ook paragraaf 1.4 (*Wat is marktrisico?*);
- ▶ liquiditeitsrisico, zie ook paragraaf 1.6 (*Welke overige algemene risico's van beleggen zijn er?*); en
- ▶ de politieke stabiliteit van het land waarin het onroerend goed staat.

Daarnaast kunnen enkele bijzondere risico's voor onroerend goed gelden, bijvoorbeeld het risico dat:

- ▶ de waarde van het onroerend goed daalt
- ▶ de huurders de huur niet meer kunnen betalen (debiteurenrisico op huurders)
- ▶ het onroerend goed leeg staat
- ▶ de huurprijzen dalen.

In het algemeen geldt dat het rendement op onroerend goed onzeker is. Bovendien loopt u kans het geld dat u belegd heeft, te verliezen.

Indeling in vermogenscategorieën

De bank deelt onroerend goed in bij de vermogenscategorie alternatieve beleggingen. Hier gaat het alleen om indirecte beleggingen. Welke vermogenscategorieën de bank gebruikt, leest u in artikel 2.3 (*Welke risicoprofielen gebruikt de bank?*) van de Algemene Voorwaarden Beleggen.

2.5. Wat zijn de kenmerken en risico's van liquiditeiten?

Met liquiditeiten bedoelen we onder andere uw spaargeld, uw deposito's en het geld op uw betaalrekening. Maar u kunt ook beleggen in liquiditeiten via een beleggingsfonds. Zie voor de risico's van beleggingsfondsen paragraaf 2.6 (*Wat zijn de kenmerken en risico's van beleggingsfondsen?*). Wij zullen de kenmerken van sparen hier verder niet bespreken.

Risico's van liquiditeiten

Heeft u liquiditeiten? Dan heeft u geen last van koersrisico. U moet wel rekening houden met:

- ▶ het debiteurenrisico van de bank waar u het geld heeft staan. Op uw liquiditeiten bij de bank is het depositogarantiestelsel van toepassing. Zie hiervoor de website van De Nederlandsche Bank (dnb.nl);
- ▶ het risico van inflatie, namelijk dat uw geld minder waard wordt. Dus dat u met 1 euro minder kunt kopen; en
- ▶ valutarisico als u uw liquiditeiten niet in euro's heeft, maar in een andere muntsoort. Wat valutarisico is, leest u in paragraaf 1.3 (*Wat is valutarisico?*).

Tegenover dit meestal beperkte risico staat een nogal laag rendement. Wij raden u aan om niet al uw geld te beleggen, maar ook een deel van het geld vrij (liquide) te houden.

Hierdoor verkleint het risico van uw totale beleggingsportefeuille. Daarnaast kunt u met het geld:

- ▶ onverwachte uitgaven doen; of
- ▶ inspelen op beleggingskansen in de markt.

Indeling in vermogenscategorieën

Liquiditeiten zijn een aparte vermogenscategorie van de bank. Welke vermogenscategorieën de bank gebruikt, leest u in artikel 2.3 (*Welke risicoprofielen gebruikt de bank?*) van de Algemene Voorwaarden Beleggen.

2.6. Wat zijn de kenmerken en risico's van beleggingsfondsen?

Bij een beleggingsfonds wordt uw geld belegd samen met het geld van andere beleggers die deelnemen in dat fonds. Het doel van het fonds is om met die beleggingen winst te maken. De winst deelt u samen met de andere beleggers. U koopt een deel van het fonds. Dit noemen we ook wel een aandeel of participatie. U bent dus samen met die beleggers eigenaar van het beleggingsfonds. Een kenmerk van een beleggingsfonds is dat de beleggingsportefeuille van dit fonds gespreid is.

Bij beleggingsfondsen maken we een onderscheid tussen:

- ▶ beleggingsfondsen die wel en die niet aan een beurs zijn genoteerd. Dit bepaalt of u makkelijk en snel uw beleggingen in een beleggingsfonds kunt verkopen. Is een beleggingsfonds niet aan een beurs genoteerd? Dan kunt u minder gemakkelijk en snel kopen en verkopen. U kunt dan vaak uw belegging alleen bij het fonds zelf kopen en verkopen. Dit gebeurt via de bank.
- ▶ closed-end en open-end beleggingsfondsen. Dit is van belang bij het kopen en verkopen van beleggingen in beleggingsfondsen. Een open-end beleggingsfonds is verplicht om altijd beleggers toe te laten tot het fonds

of te laten uitstappen. Dit kan zo'n fonds doen door nieuwe aandelen of participaties in dat fonds uit te geven of bestaande in te trekken. Hierdoor kunt u dus makkelijk uw beleggingen kopen en verkopen tegen de werkelijke waarde van het fonds. De werkelijke waarde wordt ook wel intrinsieke waarde genoemd.

Bij closed-end beleggingsfondsen is dat anders. Zo'n fonds kan geen nieuwe aandelen of participaties in dat fonds uitgeven of bestaande intrekken. Hierdoor is de koers van het fonds afhankelijk van vraag en aanbod. Deze koers kan daardoor afwijken van de werkelijke waarde. U kunt meestal niet of niet makkelijk tussentijds in- of uitstappen. Of dit is alleen mogelijk onder bepaalde voorwaarden. Dit betekent dat u het risico loopt dat u uw belegging in zo'n fonds niet kunt verkopen wanneer u dat wilt, bijvoorbeeld als u heeft gehoord dat de resultaten tegenvallen. Vaak zijn onroerendgoedfondsen closed-end beleggingsfondsen. Vooral als deze fondsen rechtstreeks in onroerend goed beleggen.

Er zijn verschillende soorten beleggingsfondsen, waaronder:

- ▶ aandelenfondsen: fondsen die beleggen in aandelen
- ▶ obligatiefondsen: fondsen die beleggen in obligaties
- ▶ liquiditeitsfondsen: fondsen die beleggen in beleggingsproducten met een looptijd korter dan 1 jaar, zoals deposito's en bepaalde obligaties
- ▶ onroerendgoedfondsen: fondsen die beleggen in onroerend goed
- ▶ gemengde fondsen: fondsen die in verschillende vermogenscategorieën beleggen, zoals aandelen, obligaties en alternatieve beleggingen
- ▶ themafondsen: fondsen die beleggen met een bepaald thema (onderwerp), zoals groenfondsen of fondsen die beleggen in nieuwe energie
- ▶ hedgefondsen: fondsen die verschillende beleggingsproducten en strategieën gebruiken. Zie ook paragraaf 2.7 (*Wat zijn de kenmerken en risico's van hedgefondsen?*).

Risico's van beleggingsfondsen

De risico's van beleggen in een beleggingsfonds zijn vooral afhankelijk van de beleggingsproducten waarin het fonds zelf belegt. Worden de bedrijven waarin bijvoorbeeld een aandelenfonds belegt minder waard? Dan wordt ook uw belegging in dat beleggingsfonds minder waard. Verkoopt u uw belegging in het beleggingsfonds voor een hogere prijs dan u deze gekocht heeft? Dan maakt u winst. Het omgekeerde geldt ook, u heeft verlies als u deze voor een lagere prijs verkoopt. Als het beleggingsfonds winst maakt, keert het fonds vaak dividend uit. U krijgt dit

dividend vaak in de vorm van nieuwe beleggingen in dat fonds. U krijgt dan dus geen geld. De risico's van beleggen in een beleggingsfonds zijn over het algemeen kleiner doordat de fondsbeheerder de beleggingen binnen het fonds spreidt. Belegt u in een beleggingsfonds? Dan brengt u daarmee ook spreiding aan in uw eigen beleggingsportefeuille. Die spreiding zou u anders alleen met een groot vermogen kunnen krijgen. Wel moet u ook bij beleggen in beleggingsfondsen in de gaten houden dat u niet te veel in één soort belegt, zoals in één sector of regio.

Indeling in vermogenscategorieën

De bank deelt een beleggingsfonds in bij de vermogenscategorie aandelen als u niet via de beleggersgiro in dat beleggingsfonds belegt. Wat de beleggersgiro is, leest u in de Voorwaarden Beleggersgiro. Belegt u wel in een beleggingsfonds via de beleggersgiro? Dan deelt de bank het fonds in bij de vermogenscategorie waarin het fonds het meest belegt. Dus als een fonds vooral in aandelen belegt, dan deelt de bank dat fonds in bij de vermogenscategorie aandelen. Een fonds dat vooral belegt in obligaties, deelt de bank in bij de vermogenscategorie obligaties. De beheerder van het fonds geeft zelf aan waarin het beleggingsfonds het meest belegt. Gemengde fondsen deelt de bank in volgens de vermogensverdeling van dat fonds zelf. Stel een fonds belegt:

- ▶ 55% in aandelen;
- ▶ 30% in obligaties;
- ▶ 5% in alternatieve beleggingen; en
- ▶ 10% in liquiditeiten.

Dan volgt de bank deze verdeling ook als zij de vermogenscategorieën indeelt. Welke vermogenscategorieën de bank gebruikt, leest u in artikel 2.3 (*Welke risicoprofielen gebruikt de bank?*) van de Algemene Voorwaarden Beleggen.

Let op

Deze manier van indelen geldt alleen voor gemengde fondsen via de beleggersgiro. Gemengde fondsen waarin u niet via de beleggersgiro belegt, deelt de bank in bij de vermogenscategorie aandelen.

2.7. Wat zijn de kenmerken en risico's van hedgefondsen?

Een hedgefonds (hedge fund) is een beleggingsfonds dat als doel heeft een zo hoog mogelijk rendement te halen, dat onafhankelijk is van wat de beurs doet. Hedgefondsen maken gebruik van veel meer beleggingsproducten en strategieën dan gewone beleggingsfondsen, bijvoorbeeld:

- ▶ Een hedgefonds kan derivaten gebruiken om het rendement te beschermen. Wat derivaten zijn, leest u in paragraaf 2.11 (*Wat zijn de kenmerken en risico's van derivaten?*)
- ▶ Een hedgefonds kan een verplichting aangaan om aandelen op termijn te verkopen zonder dat het fonds deze aandelen in bezit heeft (short gaan). Hiermee kan het fonds profiteren van dalende aandelenkoersen. Het selecteren van hedgefondsen is ingewikkeld. Daarom kunt u beter beleggen in een beleggingsfonds dat belegt in verschillende hedgefondsen. We noemen zo'n fonds met een Engelse term 'fund of hedge funds'. Zo'n fonds kan strategieën combineren voor een zo goed mogelijk en stabiel mogelijk rendement. Wilt u zelf in hedgefondsen beleggen? Dan moet u daarvoor goede kennis hebben van de strategie, de hefboom (zie paragraaf 2.11) en het liquiditeitsrisico van hedgefondsen. Lees voor meer informatie en de risico's van beleggen in hedgefondsen de brochure over hedgefondsen die u kunt krijgen van uw Private Banker van ABN AMRO MeesPierson. Bij ABN AMRO kunt u geen advies krijgen over hedgefondsen.

Indeling in vermogenscategorieën

De bank deelt hedgefondsen in bij de vermogenscategorie alternatieve beleggingen. Welke vermogenscategorieën de bank gebruikt, leest u in artikel 2.3 (*Welke risicoprofielen gebruikt de bank?*) van de Algemene Voorwaarden Beleggen.

2.8. Wat zijn de kenmerken en risico's van gestructureerde producten?

Een gestructureerd product belegt op een ingewikkelde manier in één of meer vermogenscategorieën. Vaak met opties. Wat opties zijn, leest u in paragraaf 2.12 (*Wat zijn de kenmerken en risico's van opties?*). Een gestructureerd product heeft daarmee ook één of meer onderliggende waarden. Met een gestructureerd product heeft u meer of juist minder risico dan u heeft met een 'gewoon' beleggingsproduct. Er zijn namelijk verschillende soorten gestructureerde producten, waaronder:

- ▶ Certificaten. Een certificaat volgt vaak de koers van de onderliggende waarde, bijvoorbeeld aandelen of een index van een beurs. Daarmee is een belegging in een certificaat te vergelijken met een gewone belegging. Dit is niet zo als het certificaat gebruik maakt van een andere valuta of van een lening. Certificaten die beleggen in een index zijn over het algemeen minder risicovol dan die beleggen in een beleggingsproduct. Certificaten hebben meestal geen afloopdatum.
- ▶ Garantieproducten. Een garantieproduct is een product waarbij u alleen op het einde van de looptijd uw geld gegarandeerd terugkrijgt. De garantie kan gaan over

het volledige bedrag of over een deel daarvan. Hiervoor maakt het niet uit of het product een goed resultaat heeft behaald. Verkoopt u uw garantieproduct tijdens de looptijd? Dan geldt de garantie niet en krijgt u de waarde die het garantie-product op dat moment heeft. Dit kan meer of minder zijn dan de garantie. Met dit product heeft u weinig risico.

- ▶ Beschermingsproducten: een product waarbij u geheel of gedeeltelijk beschermd bent tegen verlies. Met dit product heeft u ook weinig risico.
- ▶ Hefboomproducten (ook wel high yield genoemd): een product waarbij u kans heeft op een hoger rendement. Dit hoger rendement krijgt u doordat het gestructureerde product derivaten in zich heeft. Zo'n product heeft meer risico dan een 'gewoon' beleggingsproduct. Wat derivaten zijn, leest u in paragraaf 2.11 (*Wat zijn de kenmerken en risico's van derivaten?*).

Dit is alleen een globale indeling van soorten gestructureerde producten. Binnen deze soorten zijn weer verschillende varianten en combinaties mogelijk. De kenmerken, de risico's en waardeontwikkeling van een gestructureerd product zijn per product verschillend. Lees daarom altijd eerst de informatie over zo'n product, in bijvoorbeeld het prospectus en de brochure, voordat u daarin belegt. U kunt de productinformatie vinden op de website van de instelling die het product heeft uitgegeven. Ook kunt u uw adviseur om die informatie en om advies vragen.

Indeling in vermogenscategorieën

De bank deelt een gestructureerd product in bij een vermogenscategorie die het beste past bij het karakter van het product. Dit hangt onder meer af van de risico's van het gestructureerde product. Garantieproducten met een volledige garantie op uw inleg deelt de bank bijvoorbeeld in bij de vermogenscategorie obligaties. Maar risicovolle producten deelt de bank in bij de vermogenscategorie aandelen. Welke vermogenscategorieën de bank gebruikt, leest u in artikel 2.3 (*Welke risicoprofielen gebruikt de bank?*) van de Algemene Voorwaarden Beleggen.

2.9. Wat zijn de kenmerken en risico's van edelmetaal?

Bij de bank kunt u direct beleggen in edelmetaal via de beleggersgiro. Wat de beleggersgiro is, leest u in de Voorwaarden Beleggersgiro. Beleggen in edelmetaal is zeer risicovol, omdat de koersen van edelmetaal sterk kunnen schommelen. Het beleggen in edelmetaal valt niet onder een financiële toezichtswet, zoals de Wet op het financieel toezicht. Hierdoor is er bij beleggen in edelmetaal geen (wettelijk) toezicht, zoals bij beleggen

in andere beleggingsproducten. Dit is een extra risico bij beleggen in edelmetaal. Lees ook hoofdstuk 4 (*Aanvullende voorwaarden voor beleggen in edelmetaal*) van de Voorwaarden Beleggersgiro voor andere risico's van beleggen in edelmetaal.

Indeling in vermogenscategorieën

De bank deelt beleggingen in edelmetaal in bij de vermogenscategorie aandelen. Welke vermogenscategorieën de bank gebruikt, leest u in artikel 2.3 (*Welke risicoprofielen gebruikt de bank?*) van de Algemene Voorwaarden Beleggen.

2.10. Wat zijn de kenmerken en risico's van grondstoffen?

Bij grondstoffen kunt u bijvoorbeeld denken aan:

- ▶ olie
- ▶ ijzer
- ▶ granen
- ▶ suiker
- ▶ katoen.

Ook edelmetalen zijn grondstoffen. U kunt hierin beleggen, bijvoorbeeld via Turbo's en futures. Wat Turbo's en futures zijn, leest u in de paragrafen 2.14 en 2.13. In deze paragraaf hebben we het niet over beleggen in edelmetaal via de beleggersgiro. Zie hiervoor paragraaf 2.9. Grondstoffen zijn niet erg gevoelig voor inflatie. Dit betekent dat als geld minder waard wordt, grondstoffen meestal hun waarde behouden. Daarnaast bestaat er weinig verband tussen beleggingen in grondstoffen en beleggingen in aandelen en obligaties. Dat wil zeggen dat grondstoffen vaak anders reageren op financiële ontwikkelingen dan aandelen en obligaties. Belegt u in een breed gespreide beleggingsportefeuille? Dan kunt u het risico van uw portefeuille verlagen door een klein deel in grondstoffen te beleggen. Een belegging in grondstoffen is niet zonder risico. De prijzen van grondstoffen kunnen zeer sterk schommelen. Hierdoor is het risico van beleggen in grondstoffen groot. Een ander risico is het valutarisico, zie hiervoor ook paragraaf 1.3 (*Wat is valutarisico?*). De meeste beleggingen in grondstoffen zijn genoteerd aan een beurs in een andere muntsoort (valuta) dan de euro. Edelmetalen, industriële metalen, rijst en energie noteren bijvoorbeeld in Amerikaanse dollar. Cacao is weer genoteerd in Britse pond.

Termijncontracten

De spotprijs van een grondstof is de prijs die u moet betalen als u die grondstof direct wilt krijgen. Vraag en aanbod op de markt bepalen de spotprijs. Maar in de meeste grondstoffen belegt u met termijncontracten. Termijncontracten noemen we ook wel futurecontracten, of kortweg futures. Zie ook paragraaf 2.13 (*Wat zijn de*

kenmerken en risico's van futures?). Met zo'n termijncontract belegt u niet direct in grondstoffen.

Termijncontracten in grondstoffen zijn contracten waarbij vooraf is vastgelegd:

- ▶ hoeveel u van een bepaalde grondstof geleverd krijgt; en
- ▶ wanneer u die grondstof geleverd krijgt.

Termijncontracten bestaan per grondstof en met verschillende looptijden. Deze contracten kunt u kopen en verkopen op een speciale beurs: de termijnmarkt. U koopt op een termijnmarkt een termijncontract voor de prijs die dan geldt. Dit noemen we de termijnprijs of futureprijs. Dit is de prijs die u moet betalen als u een bepaalde grondstof in de toekomst wilt krijgen. Meestal wilt u de grondstoffen niet echt krijgen. Belegt u in termijncontracten en wilt u voorkomen dat u de grondstoffen ook echt krijgt? Dan moet u uw termijncontract weer op tijd verkopen. Op deze manier kunt u wel profiteren van mogelijke prijsstijgingen in een bepaalde grondstof. De waarde en het koersverloop van een termijncontract verschillen van de waarde en het koersverloop van de spotprijs. Dit kan zowel positief als negatief zijn. Hierna leest u meer over dit verschil.

Backwardation en contango

Termijncontracten lopen op verschillende momenten af. De afloopdatum is de datum waarop u de grondstoffen geleverd krijgt. Termijncontracten met een andere afloopdatum kunnen verschillende prijzen hebben. Is de prijs voor een termijncontract dat snel afloopt lager dan voor een termijncontract met een latere afloopdatum? Dan noemen we dat contango. Contango komt bijvoorbeeld door:

- ▶ kosten voor opslag
- ▶ kosten voor verzekering en financiering
- ▶ onzekerheid over de voorraad van die grondstoffen voor de toekomst.

Is de prijs voor een termijncontract dat snel afloopt hoger dan voor een termijncontract met een latere afloopdatum? Dan noemen we dat backwardation. Dit is het omgekeerde van contango. Backwardation kan komen door bijvoorbeeld:

- ▶ gebrek aan die grondstof
- ▶ veel vraag van bedrijven om die grondstoffen meteen te krijgen
- ▶ veel beleggers die denken dat er in de toekomst minder vraag zal zijn naar die grondstof of dat er in de toekomst geen gebrek meer aan is.

Doorrollen

Hiervoor hebben we al uitgelegd dat u kunt voorkomen dat u de grondstoffen ook echt krijgt door uw termijncontract op tijd te verkopen. Koopt u dan meteen weer een nieuw termijncontract met een latere afloopdatum

voor dezelfde grondstof? Dan noemen we dat doorrollen. Dit betekent dat u het contract dat binnenkort afloopt, verkoopt en meteen een nieuw contract koopt, dat langer loopt. Bij backwardation zal het nieuwe contract goedkoper zijn. Bij contango zal het nieuwe contract juist duurder zijn.

Indeling in vermogenscategorieën

De bank deelt grondstoffen in bij de vermogenscategorie alternatieve beleggingen.

Welke vermogenscategorieën de bank gebruikt, leest u in artikel 2.3 (*Welke risicoprofielen gebruikt de bank?*) van de Algemene Voorwaarden Beleggen.

2.11. Wat zijn de algemene kenmerken en risico's van derivaten?

Met derivaten bedoelen we beleggingsproducten die zijn afgeleid van andere producten. Dit betekent dat de waarde van derivaten afhangt van de waardeontwikkeling van een ander product waarop het derivaat is gebaseerd. Dat andere product kan een aandeel zijn of een index, maar ook een valuta of grondstof. Voorbeelden van derivaten zijn:

- ▶ opties (zie paragraaf 2.12)
- ▶ futures (zie paragraaf 2.13)
- ▶ warrants (zie paragraaf 2.15)
- ▶ Turbo's (zie paragraaf 2.14). Een Turbo is een gestructureerd product, maar met de kenmerken en risico's van een derivaat. Daarom bespreken we Turbo's ook bij de derivaten.

U leest in dit hoofdstuk een algemene beschrijving van deze producten. Meer uitleg over deze producten vindt u in de informatie van de bank over opties en futures die u krijgt als u daarin gaat beleggen. Voor Turbo's zijn er aparte brochures.

Een derivaat is een beleggingsproduct waarmee u een recht of een plicht heeft om een bepaald product te kopen of te verkopen. Dat product noemen we dan de onderliggende waarde. Op het einde van de looptijd van het derivaat kunt u de onderliggende waarde krijgen of de waarde ervan in geld. Vaak krijgt u geld als u de onderliggende waarde niet kunt krijgen of als dat niet gewenst is, zoals bij een index. Dit noemen we 'cash settlement'. Derivaten zijn zeer risicovolle beleggingsproducten. Dit komt doordat niet goed te voorspellen is wat er met de onderliggende waarde gebeurt en door de hefboomwerking (zie hierna). In sommige gevallen kunt u uw belegde geld helemaal verliezen of moet u zelfs nog geld bijbetalen. Derivaten zijn daarom meer geschikt voor beleggers met veel kennis van en ervaring met beleggen.

Hefboom

Een kenmerk van derivaten is dat zij meestal een hefboom hebben. Dit is in ieder geval zo bij opties, futures, warrants en Turbo's. Een hefboom zorgt er voor dat de winst die u kunt maken, hoger is dan de winst die u kunt maken als u direct belegt in de onderliggende waarde. U hoeft namelijk een kleiner bedrag te beleggen, terwijl uw kansen op winst gelijk zijn. Door de hefboom heeft u dus meer voordeel van een stijging van de koers van de onderliggende waarde, dan als u daarin direct belegt. Hier staat tegenover dat u ook meer verliest bij een daling van de koers van de onderliggende waarde, dan bij een directe belegging daarin. Bij bepaalde derivaten kunt u zelfs meer verliezen dan het bedrag waarvoor u het derivaat kocht. Lees meer over de hefboom in de informatie over opties, futures en Turbo's.

Hoe werkt de wettelijke bescherming bij opties en futures?

In artikel 5.4 (*Wat is een clearingorganisatie?*) van de Bijlage Opties ABN AMRO is beschreven hoe we uw opdracht voor een optie verwerken. Voor futures werkt dit hetzelfde. Uw rechten en verplichtingen uit deze derivatentransacties en de eventueel door u gegeven zekerheden vallen in ons afgescheiden derivatenvermogen. Hierdoor maken deze derivaten en zekerheden die behoren tot het derivatenvermogen geen deel uit van de boedel bij een eventueel faillissement van de bank. Wij administreren de posities als derivatenvermogen.

Is alles via de Wet giraal effectenverkeer beschermd? Nee, in het geval u op uw betaalrekening liquiditeiten als zekerheid (marginverplichting) aanhoudt, zijn deze liquiditeiten slechts deels wettelijk beschermd via de wet. Dit komt doordat de bank uw derivatenposities op een omnibus-account bewaart bij een clearingorganisatie. Op dit omnibusaccount staan alle derivatenposities van alle klanten van de bank. De bank moet voor deze derivatenposities zekerheden aanhouden bij de clearingorganisatie. De zekerheden die de bank bij de clearingorganisatie moet aanhouden zijn lager dan het totaal van de door de klanten van de bank gestorte margin. Het verschil tussen deze twee bedragen wordt niet door de wet beschermd. Wel kan de op uw betaalrekening aangehouden margin ook nog (gedeeltelijk) beschermd zijn door het depositogarantiestelsel.

Indeling in vermogenscategorieën

De bank deelt alle derivaten in één van de vermogenscategorieën van de bank in. Welke vermogenscategorieën de bank gebruikt, leest u in artikel 2.3 (*Welke risicoprofielen gebruikt de bank?*) van de Algemene

Voorwaarden Beleggen. De bank deelt warrants in de vermogenscategorie aandelen in en deelt de overige derivaten op verschillende manieren in. De bank deelt opties, futures en Turbo's namelijk in op basis van de onderliggende waarde, bijvoorbeeld:

- ▶ een optie op het aandeel Philips staat bij aandelen. Ook een optie, future of Turbo op de AEX valt onder de vermogenscategorie aandelen
- ▶ opties, futures en Turbo's op obligaties of op een obligatie-index staan bij obligaties
- ▶ valutaopties staan bij liquiditeiten
- ▶ opties en Turbo's op grondstoffen staan bij de vermogenscategorie alternatieve beleggingen.

U leest meer over de indeling van opties en futures bij de informatie die u van de bank krijgt als u gaat beleggen in opties of futures.

2.12. Wat zijn de kenmerken en risico's van opties?

Een optie is een standaard contract. Hiermee koopt of verkoopt u een recht of een plicht om:

- ▶ in een bepaalde periode
- ▶ een bepaalde hoeveelheid van de onderliggende waarde
- ▶ te kopen of te verkopen
- ▶ tegen een vooraf bepaalde prijs.

De periode waarin u dat moet doen, noemen we de uitoefenperiode. De prijs waarvoor u dat moet doen, noemen we de uitoefenprijs. De hoeveelheid van de onderliggende waarde is meestal 100.

Koopt u een optie? Dan heeft u het recht (en niet de plicht)* om een onderliggende waarde (bijvoorbeeld aandelen) te kopen of te verkopen. Koopt u een optie waarmee u kunt kopen, dan heet dat een call optie. Koopt u een optie waarmee u kunt verkopen, dan heet dat een put optie. Heeft u een optie gekocht? Dan noemen we dat een gekochte positie of ook wel een long positie. Verkoopt u een optie? Dan heeft u de plicht om in een uitoefenperiode een bepaalde hoeveelheid van een onderliggende waarde te kopen of te verkopen. Verkoopt u een optie waarmee u moet kopen, dan heet dat een put optie. Verkoopt u een optie waarmee u moet verkopen, dan heet dat een call optie. Verkopen van opties noemen we ook wel schrijven van opties. Heeft u een optie geschreven? Dan heeft u een verkochte positie of ook wel short positie.

Koopt u een optie? Dan betaalt u kosten (de premie), omdat u een recht koopt om de onderliggende waarde te kopen of te verkopen. Schrijft u een optie? Dan loopt u

risico dat u tijdens de uitoefenperiode de onderliggende waarde moet kopen of verkopen. Voor dit risico krijgt u geld (de premie). De premie is veel lager dan de koers van de onderliggende waarde. De hefboom van de optie zorgt wel voor grotere winsten en verliezen bij koersschommelingen van de onderliggende waarde dan bij een directe belegging in de onderliggende waarde. Hierdoor is beleggen in opties zeer risicovol. Zie ook de beschrijving van hefboom in paragraaf 2.11 (*Wat zijn de algemene kenmerken en risico's van derivaten?*).

Wilt u beleggen in opties? Dan moet u daarvoor een aparte overeenkomst met de bank sluiten. Bij deze overeenkomst ontvangt u van de bank de Voorwaarden Opties ABN AMRO. Deze bestaan uit de Voorwaarden Opties en de Bijlage Opties. Hierin leest u meer over hoe opties werken en over de risico's van het beleggen in opties.

2.13. Wat zijn de kenmerken en risico's van futures?

Een future is een termijncontract, dat u op de beurs kunt kopen en verkopen met als onderliggende waarde beleggingsproducten, valuta's of een index. De hoeveelheid van de onderliggende waarde is veel meer dan bij opties, meestal 200. Bij de meeste futures krijgt u niet de onderliggende waarde, maar krijgt u geld. Ook omgekeerd moet u geld betalen in plaats van de onderliggende waarde leveren. Dit noemen we 'cash settlement'.

Opent u een future? Dan wordt de koers van de onderliggende waarde vastgesteld. Dat is de startkoers. Het verschil tussen de koers van de onderliggende waarde en de startkoers, verrekenet de bank dagelijks met u. Heeft u een future gekocht en dus een long positie? Dan krijgt u geld als de koers van de onderliggende waarde is gestegen. Maar u moet geld betalen als de koers is gedaald. Het bedrag dat u moet betalen is het verschil in koers keer de hoeveelheid van de onderliggende waarde. Heeft u een future verkocht en dus een short positie? Dan geldt het omgekeerde: bij een stijging moet u geld betalen en bij een daling krijgt u geld. Om ervoor te zorgen dat u ook dagelijks dit geld kan betalen, moet u bij het openen van een future een bedrag storten. Dit noemen we de 'initial margin'. Dit bedrag krijgt u terug als u de future weer sluit.

Beleggen in futures is zeer risicovol door de hefboomwerking en door de dagelijkse verrekening van de

* Heeft u recht aan het einde van de looptijd nog waarde? Dan wordt uw recht door de beurs alsnog uitgeoefend. Lees meer over dit uitoefenen door de beurs in artikel 3.3 van de Voorwaarden Opties ABN AMRO (Hoe kan ik mijn gekochte opties zelf uitoefenen of hoe oefent de beurs uw gekochte opties uit?)

koersverschillen. Zie ook de beschrijving van hefboom in paragraaf 2.11 (*Wat zijn de algemene kenmerken en risico's van derivaten?*). Ook moet u voldoende geld hebben om aan de marginverplichting te kunnen voldoen.

U kunt alleen bij ABN AMRO MeesPierson beleggen in futures. Wilt u beleggen in futures? Dan moet u daarvoor een aparte overeenkomst met de bank sluiten. Bij deze overeenkomst ontvangt u van de bank de voorwaarden voor het beleggen in futures en de bijlage over futures. Hierin leest u meer over hoe futures werken en over de risico's van het beleggen in futures.

2.14. Wat zijn de kenmerken en risico's van Turbo's?

Een Turbo is een gestructureerd product, dat u op de beurs kunt kopen of verkopen. Met een Turbo kunt u inspelen op een koersbeweging van een onderliggende waarde. Deze onderliggende waarden kunnen aandelen, obligaties, grondstoffen, valuta of een index zijn. Met een Turbo Long kunt u inspelen op een stijging van de onderliggende waarde. Met een Turbo Short op een daling. De naam 'Turbo' is een merknaam. Er zijn ook andere namen voor vergelijkbare beleggingsproducten.

Financieringsniveau

Elke Turbo heeft een zogenaamd financieringsniveau. Hierdoor hoeft u maar een klein deel van de waarde van de onderliggende waarde te betalen. Door het financieringsniveau zit er in een Turbo een hefboom. U betaalt namelijk maar een deel van de onderliggende waarde, maar u gaat wel volledig mee met de daling of stijging daarvan. De waarde van de Turbo zal daarom nogal sterk reageren op een stijging of daling van de waarde van de onderliggende waarde. Zie ook de beschrijving van hefboom in paragraaf 2.11 (*Wat zijn de algemene kenmerken en risico's van derivaten?*).

'Stop loss'

In elke Turbo zit een bepaalde bescherming. Deze bescherming zorgt er voor dat u nooit meer kunt verliezen dan uw inleg. Dit komt door de 'stop loss'. Hierdoor beëindigt de uitgevende instelling de Turbo als de onderliggende waarde een bepaald niveau bereikt of daar overheen gaat. Heeft de Turbo bij de afwikkeling nog een bepaalde restwaarde? Dan krijgt u die waarde uitbetaald. De 'stop loss' staat niet voor de hele looptijd van de Turbo vast, maar verandert. De uitgevende instelling past de 'stop loss' meestal elke maand aan het nieuwe financieringsniveau aan. In het algemeen stijgt de 'stop loss' bij een Turbo.

Wilt u beleggen in Turbo's? Dan moet u eerst de informatie van de uitgevende instelling hierover lezen. Hierin leest u meer over hoe Turbo's werken en over de risico's van het beleggen in Turbo's.

2.15. Wat zijn de kenmerken en risico's van warrants?

Met een warrant koopt u een recht of een plicht om in een bepaalde periode een bepaalde hoeveelheid van een onderliggende waarde te kopen of te verkopen tegen een vooraf bepaalde prijs. De periode waarin u dat moet doen, noemen we de uitoefenperiode. De prijs waarvoor u dat moet doen, noemen we de uitoefenprijs. De onderliggende waarde van een warrant kan bestaan uit aandelen, obligaties of een index.

Een warrant lijkt op een optie, maar er zijn verschillen:

- ▶ een optie wordt uitgegeven door de beurs en een warrant door banken;
- ▶ een optie is een standaard contract en een warrant is dat niet;
- ▶ een optie kunt u schrijven en een warrant niet;
- ▶ een koper van een optie oefent zijn optie uit tegenover de schrijver van diezelfde optie en een warrant tegenover de uitgevende instelling (bijvoorbeeld een bank).

Risico's van warrants

De risico's van warrants zijn veel groter dan bij een directe belegging in aandelen. De looptijd van een warrant is kort. Hierdoor kan het recht om de onderliggende waarde te kopen of te verkopen snel niets meer waard worden. Daardoor bent u snel uw inleg helemaal kwijt. Warrants hebben een hefboom. Verandert de koers van de onderliggende waarde? Dan zal door de hefboom de prijs van een warrant ook veel meer dalen of stijgen dan de koers van de onderliggende waarde. Zie ook de beschrijving van hefboom in paragraaf 2.11 (*Wat zijn de algemene kenmerken en risico's van derivaten?*).

2.16. Wat zijn de kenmerken en risico's van treasury producten?

Treasury producten zijn zogenaamde Over The Counter transacties (ook wel OTC-derivaten genoemd). U gaat voor deze transacties een overeenkomst aan met de bank. Een OTC-derivaat heeft een onderliggende waarde. Dit is vaak een valuta of een rente. Een OTC-derivaat kunt u niet via de beurs kopen of verkopen, maar alleen afspreken met de bank.

Met een OTC-derivaat kunt u financiële risico's afdekken. Dit noemen we ook wel 'hedgen'. Maar u kunt ook in OTC-derivaten beleggen. Beleggen in OTC-derivaten is risicovol:

- ▶ omdat u die niet via een beurs kunt verkopen; en
- ▶ omdat de overeenkomst vaak gaat over grote bedragen.

Sluit u een OTC-derivaat met de bank af? Dan kunnen de kosten hoog zijn wanneer u de overeenkomst met de bank voor het einde van de looptijd wilt stoppen. Wilt u beleggen in treasury producten? Dan moet u daarvoor een aparte overeenkomst tekenen. Bij deze overeenkomst ontvangt u de voorwaarden voor het beleggen bij de bank in treasury producten.

Indeling in vermogenscategorieën

Beleggingen in OTC-derivaten deelt de bank niet altijd in bij een vermogenscategorie. Dit betekent dat de bank deze producten dan niet meeneemt bij de portefeuille-analyse. Zie ook artikel 2.2 onder 5 (*Hoe bepaal ik mijn beleggersprofiel?*) van de Algemene Voorwaarden Beleggen. Welke vermogenscategorieën de bank gebruikt, leest u in artikel 2.3 (*Welke risicoprofielen gebruikt de bank?*) van de Algemene Voorwaarden Beleggen.

2.17. Wat zijn de kenmerken en risico's van private equity?

Met private equity bedoelen we: met het geld van particulieren investeren in bedrijven die niet aan een beurs genoteerd zijn. Vaak gaat het om investeringen in ondernemingen die zich nog niet hebben bewezen in de markt. Bijvoorbeeld omdat ze net gestart zijn. Dat noemen we ook wel durfkapitaal. Deze investeringen zijn zeer risicovol. Hier tegenover staat de kans op zeer hoog rendement als het bedrijf winstgevend wordt. Het kan ook om investeringen gaan in bedrijven die zich al wel hebben bewezen in de markt. Dit kunnen bedrijven zijn die extra geld zoeken om hun bedrijfsactiviteiten verder uit te bouwen.

Bij een private equity belegging krijgt u vaak ook aandelen en daarmee zeggenschap over het bedrijf. U kunt ook beleggen in private equity met beleggingsfondsen. Zie ook paragraaf 2.6 (*Wat zijn de kenmerken en risico's van beleggingsfondsen?*).

Indeling in vermogenscategorieën

De bank deelt een private equity belegging in bij de vermogenscategorie alternatieve beleggingen. Welke vermogenscategorieën de bank gebruikt, leest u in artikel 2.3 (*Welke risicoprofielen gebruikt de bank?*) van de Algemene Voorwaarden Beleggen.

ABN AMRO Bank N.V.
Amsterdam, 1 april 2017

ABN AMRO Bank N.V., gevestigd te Amsterdam.
Handelsregister K.v.K. Amsterdam, nr 34334259.

0900 - 0024

(Voor dit gesprek betaalt u uw gebruikelijke belkosten.
Uw telefoonaanbieder bepaalt deze kosten).

abnamro.nl